

Esmaabi putukahammustuste korral

Parmud armastavad niiskeid ja päikesepaistelisi kohti.

Kõik putukahammustused sisaldavad vähemal või rohkemal määral mürgi. Nii võibki imepiskese sitika hammustus põhjustada häirivalt palju tüli.

Enamasti ei ole hammustuse tagajärjel tekkinud sügelus ja paistetust seotud allergiaga. Küll on aga allergilised reaktsioonid seotud mesilaste-herilaste nõelamistega.

Kui mesilane on nõelanud, eemaldage astel pintsetiga, mitte küünega, sest siis võivad astla tüki ikkagi nahasse jääda. Peske hammustuse koht üle ja pange sellele jää. Mürgi jääke saab neutraalseerida, asetades torkekohale nõrgas äädikalahuses niisutatud marlitüki. Allergiavastane tablett leevendab paistetust ja valu.

Ohtlikud on ka herilased, kes teevad pesa kuuri, lehtlasse või verandale. Kui olete nende pesa endale ebamugavast kohast avastanud, pritsige seda putukavastase vahendiga.

Sügelev parmuhammustus

Parmud eelistavad niiskeid kohti ja lendavad päikesepaistelise ilmaga. Parmuhammustuse koht peske kohe seebiveega. Sügelust vähendab viina- ja soodalahuses immutatud marli, vahetage seda iga 15 mi-

nuti tagant. Valu korral aitavad allergiaravimid ning tavaline valuvaigisti. Tasub teada, et parmudele meeldivad kirevad värvid ja ere valgus. Kui olete parmurikkas paigas, pange selga neutraalset värvi riided.

Sääsed lasevad verd imedes välja histamiini, mis laiendab veresooni, et saaks verd paremini kätte. Kuid nende põhjustatud allergiat tuleb meil ette harva. Rohkem esineb seda neil aladel, kus sääski on tõesti palju, näiteks Soomes ja Siberis.

Määrimine toob kergendust

Mõned inimesed on siiski sääsehammustuste suhtes tundlikud. Kõige ebameeldivamad on sääsehammustuse kohas mõne tunni möödumisel tekkivad 3–5 mm suurusel külm kompress või viinaga immutatud marli- (roheline Plix).

Sääsehammustust kratsides on oht haavadesse nakkust viia, nii et sellest võib areneda nahapõletik. Ka võib sääsehammustus süvendada allergilist nahapõletikku. Jälgige lapse käte puhtust ja löigake tal regulaarselt küüsi. Kui laps siiski kurdab sügelust, hõõruge nahka soodavee lahusega ja seejärel katke briljantrohelinega.

Kui putukas on inimest hammustanud silma lähedalt, võib paiste minna ka teise silma ümbrus. See on tüüpiline kaasnev nähe kõikide silmakahjustuste korral – pea piirkonna verevarustusest tingitud füsioloogiline omapära. Enamasti see ei ole allergia. Valusalt sügelevad ja paistetavad punnid tekitavad putukalt saadud mürgi toimet. Turse ja kihelus taandub tavaliselt paari tunni kuni päevaga.

Mõnikord jääb aja jooksul värvi muutev punetus alles ka pikemaks ajaks. Kui põletikukolle püsib nädalaid, on põhjust arvata, et lisaks putukamürgile on tekkinud veel bakteriaalne infektsioon, mis vajab ravitsemist.

Haigestumise järel võib hammustuse jälg püsida nahal enam kui aasta ning seda võib näha olla veel järgmiselgi aastal.

Pikaks ajaks nahale jäänud põletikuline hammustuskoht vajab arstiga konsulteerimist ja võimalik, et ka antibiootikumravi.

Kõige lihtsam on putukast jäänud kupla rahustada nuuskpiirituse ja vee lahusega (1:5). Leevendust aitavad tuua teepuu- või lavendliõli, Autani spreid pudelis ning Vietnami ehk tiigripalsam.

Hõõruda ja soojendada putukahammustuse kohta ei tohi. Siis läheb ärritus suuremaks.